

Drnholec (okr. Břeclav)**Lidická ulice, parc. č. 571/5.**

Doba bronzová. Sídliště. Záchraný výzkum.
Uložení nálezů: Regionální muzeum v Mikulově.

Lokalizace: Y: 610820.58 X: 1196922 (S-JTSK).

V květnu 2019 navázal záchraný archeologický výzkum na etapu z roku 2018 (Červená, Trampota 2019) v omezenějším rozsahu v souvislosti s výkopy pro inženýrské sítě na stavbě kulturního domu.

V provedených výkopech byl dokumentován plošně rozsáhlý objekt z doby bronzové, patrně z více časových období. Většina zjištěných objektů však byla z vrcholného středověku.

Literatura

Červená, K., Trampota, F. 2019: Drnholec (okr. Břeclav). *Přehled výzkumů* 60(1), 210–211.

Summary

Drnholec (Břeclav District), Lidická Street. Another Bronze Age sunken feature was documented during the ongoing rescue excavations.

Kristína Piačková, František Trampota

Dubicko (okr. Šumperk)**„Za kostelem“, parc. č. 329/5 a 375/3.**

Kultura lužických popelnicových polí. Sídliště. Záchraný výzkum.
Uložení nálezů: Vlastivědné muzeum Šumperk, prozatím doprovodná evidence sbírky mohelnického muzea, podsbírký archeologické č. DEM 2/2020.

Lokalizace: ZM 1 : 10 000, list 14-43-10, S-JTSK (X:Y):

- parc. 329/5 - 564734.51 : 1093525.08; 564720.88 : 1093550.74;
564749.99 : 1093559.74; 564762.69 : 1093535.66

- parc. 375/3 - 564706.6 : 1093667.42; 564674.58 : 1093688.32;
564651.83 : 1093665.04; 564666.38 : 1093646.52.

Archeologická lokalita Dubicko, trať „Za kostelem“, kde probíhají archeologické výzkumy především pod hlavičkou Vlastivědného muzea v Šumperku v jednotlivých sezónách nepřetržitě už od roku 2010, se nachází na JV okraji obce, na svahu nad silnicí č. 315 směrem na Polici a Úsov. Svah má mírný jihozápadní sklon, nedaleko protéká drobná bezejmenná vodoteč a je odtud neomezený výhled na celé nivní údolí nedaleké řeky Moravy – jedná se proto o ideální umístění pro existenci sídlištní lokality hned několika pravěkých kultur. Toto polykulturní naleziště (v SAS pod ev. č. 14-43-10/1) je známé již od 20. let 20. století, doloženy jsou zde již nálezy z období mladého paleolitu, kultury s lineární keramikou, kultury lužických popelnicových polí a také středověku (Tomešová 2019, 211).

Všechny provedené archeologické záchrané výzkumy na této lokalitě za poslední roky byly vyvolány především v souvislosti se stavebním záměrem obce o postupné vybudování nové plošné zástavby rodinnými domy, s čímž souviselo také vybudování nových příjezdových komunikací a postupné zasítování jednotlivých parcel. Většinu těchto akcí zajišťovali archeologové Vlastivědného muzea v Šumperku (Halama 2015, 177–178 – zde odkazy na předchozí sezóny; Tomešová 2017, 205–206 – sezóny 2015 a 2016; Halama, Tomešová 2018, 163–164 – sezóna 2017; Tomešová 2019, 211–212 – sezóna 2018). V letech 2013 a 2014,

kdy probíhal neobvykle velký stavební ruch, působily na lokalitě také společnosti Archaia Olomouc (nepublikováno) a také Archeologické centrum Olomouc (Vránová 2015, 177).

V sezóně 2019 proběhla příprava stavby na dalších dvou parcelách, a předstihový archeologický výzkum tedy mohl být proveden v květnu tohoto roku na parcele č. 329/5 a na konci října a v listopadu na parcele č. 375/3.

Na parcele č. 329/5 bylo po skrývce vytipováno celkem 22 archeologických objektů (označeny čísla 757–778) a jejich výzkum probíhal ve dnech 3., 6. a 7. 5. 2019. Většinu objektů tvořily běžné kúlové jámy (obj. č. 757, 759–761, 763–769, 773–774, 776–778) a zbytek spíše běžné sídlištní jámy bez přesnějšího určení jejich významu (obj. 758, 762, 771–772, 775). Z tohoto výčtu se vymyká pouze jedna jáma s č. 770 – výplň tohoto objektu byla z velké části tvořena pouze fragmenty keramických nádob a na povrchu také mazanicí. Tato jáma jako jediná také zasahovala i do vrstvy podorničí, a bohužel tak došlo i k nechtěnému narušení její svrchní výplně při skrývce. Těžká mechanizace pak musela postupovat velmi opatrně, aby nedošlo ještě k většímu poškození než již při prvním zásahu lžící bagru. Ve svrchní (porušené) vrstvě tohoto objektu se objevily veliké kusy mazanice s otisky dřevěných konstrukcí a pod nimi již velice hustě umístěné fragmenty keramických nádob – v této vrstvě (cca od 10 do 32 cm) se nenacházela téměř žádná zemina a celou výplň tvořila pouze keramika. V hloubce 32 cm se pak nacházela rozpraskaná spodní část středně veliké keramické amfory dochovaná *in situ*. Pod ní se již nenacházely žádné keramické fragmenty, pouze tenká vrstva (cca 10 cm) smíšené tmavé zeminy s popelavým jílem a četnými drobnými ččkami uhlíků a mazanice. Většina keramických fragmentů z výplně objektu patří k jedné hrubší do oranžova vypálené nádobě (bude provedena její rekonstrukce), některé fragmenty bylo možné s jistotou přiřadit i ke spodku amfory, která se nacházela u dna jámy a která bude také postupně rekonstruována. Po celkovém zpracování materiálu není vyloučeno, že se z těchto nálezů podaří sestavit ještě i nějaké další nádoby. Jáma tak obsahovala opravdu neobvykle velké množství keramiky a mazanice, ale pouze jeden malý zlomek kosti a také drobný úlomek bronzové jehlice. Odebrány byly také vzorky uhlíků, které budou odeslány na archeobotanickou analýzu.

Na parcele č. 375/3 bylo prozkoumáno celkem 26 archeologických objektů (objekty č. 779–789 a 808–822). Výzkum byl poměrně časově náročný a probíhal ve dnech 21.–25. 10. a potom po krátké pauze ve dnech 14., 15., 18.–20., 22., 25.–26. a 28. 11. 2019. Většina odkrytých a ohrožených jam byla velkých rozměrů (dvě veliká soujámí, několik zásobních jam apod.) a jejich výzkum a dokumentace byly proto časově náročnější než je obvyklé na této sídlištní lokalitě. Během výzkumu byla odhalena dvě rozsáhlá soujámí, která se po skrývce nejprve jevila jako skupiny samostatných objektů (obj. 780, 781 a 783; obj. 782 a 821 a k nim těsně přiléhající objekt 822, který se nakonec ale jen dotýkal stěnou s objektem 821). Na parcele bylo odkryto poměrně mnoho zásobních jam (obj. č. 781?, 783, 786, 787, 808, 811, 812?, 815, 816?, 820) a jen minimum kúlových jamek (obj. č. 788, 813 a 814), navíc byly všechny do této kategorie zařazeny spíše vzhledem ke svým rozměrům, a nejedná se o typické kúlové jámy. Zbylé jámy byly zařazeny mezi sídlištní bez přesnějšího určení jejich původního účelu. Na této parcele byl nejzajímavější objekt č. 811 – jednalo se o jámu svým tvarem odpovídající běžné zásobní jámě, tedy u hrdla jámy byl objekt nejužší a směrem ke dnu se jeho stěny pravidelně rozšiřovaly, dno bylo téměř dokonale rovné. Oproti běžným zásobním jámám se ale lišila svou výplní, ta byla místy probarvená černými uhlíky – ty však souvislejší vrstvu tvořily až v hloubce cca 75 cm. V této jámě byly také nalezeny